

Aalborg Historiske Museum - set i et tredjeklasses perspektiv

Af lektor Bodil Christensen, Læreruddannelsen i Aalborg

Man lærer noget, når man gør noget. Man lærer noget, når der er mening i det, man laver. Man lærer noget, når der er brug for det projekt, man har gang i. Det er den grundlæggende og simple læringsteori bag det landsdækkende projekt Learning Museum 2011-2013. I dette projekt forsøger museer landet over at inddrage elever i museernes formidling på en måde, så læringen og museumsbesøgende bliver andet og mere end rundvisninger og kig på sten-og flinteøkser i glasmontrere.

Lærerstuderende på Læreruddannelsen i Aalborg har altid samarbejdet med de respektive museer i lokalområdet. Aalborg Historiske Museum har været samarbejdspartneren i dette projekt, der har haft to fokuspunkter:

1. At skabe en digital eller analog fiktions- og faktabaseret tilgang til de nuværende udstillinger på Aalborg Historiske Museum.
2. At give studerende på læreruddannelsen et blik for, hvilke begreber, man kan kapere i 3. Klasse og en viden om hvor komplekst et sprog, der kan bruges til formidling af såvel fakta som fiktion.

Forløbet har i høj grad været styret af studerendes egne præferencer. Man kunne vælge at formidle C. W. Obels tobaksfabriksudstilling, udstillingen om renæssancen eller man kunne vælge den aktuelle udstilling om Aalborg og modstandsbevægelsen.

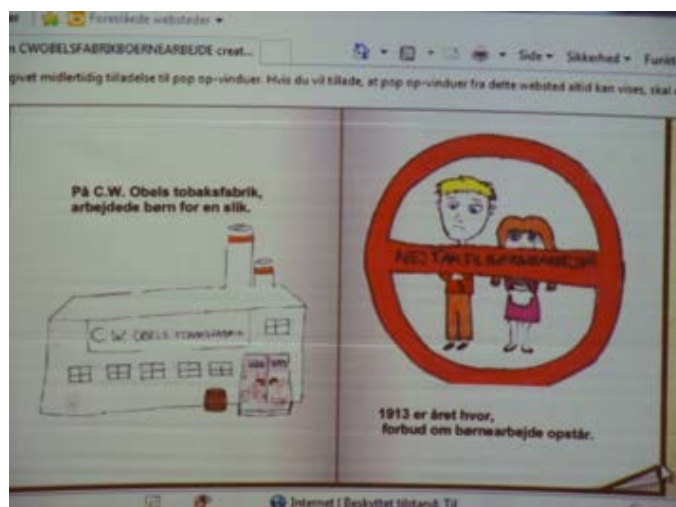
Opgaven var nu at lave et undervisningsmateriale med såvel en fakta- som en fiktionstekst. Sprog og syntaks skulle tilpasses tredje klasse, billedudvalget ligeså, og man kunne vælge det medie, man nu fandt bedst. Det resulterede i fem hjemmesider og tre ”bøger”, der på fremragende vis rammer målgruppen.

Inddelt i ”udstillingsoverskrifter” blev resultatet som følger (og linkene til hjemmesiderne kan man finde i litteraturoversigten).

1) C. W. Obels tobaksfabrik og børnearbejde

Lyden fra tobaksfabrikken giver stemning til hjemmesidens informationsmateriale om børnearbejdet på C.W.Obels tobaksfabrik. Røgen pulserer fra den høje skorsten og den tobaksbrune farvetone understreget tematikken. Anne, Kirstine, Laura og Pernilles hjemmeside fortæller med lyd, billeder og fakta og fiktion om tilværelsen som børnearbejder på tobaksfabrikken i Aalborg.

Man møder Lui, der introducerer til sidens oplysninger. Man kan få at vide, at tobaksfabrikken blev stiftet i 1787, den blev kåret til landets største arbejdsplads i 1870 - og den er nu for længst nedlagt. Små faktabokse fortæller om snus, skrå og pibetobak, tre varer, der nu sjældent ses i indkøbskurven i Fakta. Årstal og flere facts får man på opslagene om ”børnearbejde” og ”hverdagen” og når man går ind på ”historie” får man den rørende billedbog om Søren.

”Søren, han var kun 9 år, men på den tid var trange kår”. Sådan rimes der gennem Søren's liv indtil man får den moralske skolevenlige slutning:

"Søren elskede at gå i skolen hvor han skulle stå klar til at lære grammatik inden han atter mødte på fabrik."

Som i de andre hjemmesider er der også her en lærervejledning, der relaterer til Fælles Mål. Endelig er der et klassisk "skydespil" (mest for sjov), hvor Søren og de sure mænd giver eleven lejlighed til at lege "skyd cigaren".

En anden af hjemmesiderne fortæller den festlige historie om Tove og Bak, der arbejder fra morgen til aften på tobaksfabrikken. Her er der krydsord og quiz, der hjælper tredje klasses eleverne på vej til læring og viden om tilværelsen som børnearbejdere på tobaksfabrikken.

En anden tobaksbrun (morfarbrun) hjemmeside har et brev fra Thomas til Klaus: *"Kære Klaus. Nu har jeg arbejdet på C.W. Obels tobaksfabrik i et år. Mor er glad for at jeg arbejder på fabrikken. Mor er rigtig glad for at jeg arbejder på fabrikken."* Sådan er der arbejdet med gentagelser i de meget læsevenlige tekster, hvor der også formidles viden om tobaksfabrikken set fra børnehøjde.

2) Renæssancen - de nye tider, den nye viden

Her kan man finde en hjemmeside om renæssancen. Faktaviden om en hel epoke i dansk og europæisk historie kan være vanskelig at formidle til tredje klasse, men med hjælp af illustrationer, kunst fra tiden, faktabokse og billedbogen: "Lille Karl blev væk" bliver tidens væsentligste hovedpunkter fortalt i et børnevenligt og læsevenligt sprog.

Det er også her, man kan møde heksen Luca, der flyver hen over den håbefulde grønne renæssancehjemmeside her. Den fiktive fortælling læses op, hvis man trykker på et link, og lærerens får også her gode råd til forløbet. Der er masser af sjove detaljer, der holder motivationen hos eleverne på højt niveau.

3) Middelalderen

"Kender du til middelalderen? Har du hørt om middelalderen? Jeg ved en masse spændende om middelalderen. Jeg ved faktisk MEGA meget. SÅ meget at jeg er glad for at leve i dag. Jeg kan få mad, når jeg er sulten. Jeg har en varm dyne. Jeg har et fjernsyn." - sådan står der på bagsideteksten til bogen om middelalderen.

Den bog skal man læse. Så ved man, at man skal være glad for ikke at få serveret grød hver dag.

4) Modstandsbevægelsen under 2. verdenskrig

Aalborg Historiske Museum har netop fået en udstilling om Anden Verdenskrig, hvor man også ser hverdagens rationeringsmærker og det kreative genbrug, man også fik et billede af i "Matador". Anden Verdenskrig er et særdeles stort historisk felt, og den (analoge) bog, de studerende har lavet, har fokus på modstandsbevægelsen. Her kan man læse historien om Jens, der er 10 år og som bor ude på landet. Hans far er med i modstandsbevægelsen, og det er en svær hemmelighed at bære. Sådan var der mange løsninger på det klassiske lærerproblem: Hvordan får eleverne mest mulig viden på den tid, der er til rådighed. Svaret fra de lærerstuderende er givet her. Det rummer en stor del fakta, en stor del fiktion, mange billeder, - og sjove opgaver i passende mængde.

Man kan se projekterne her som "eksemplariske" projekter, der kan - på et vist niveau - kopieres af eleverne. De lærerstuderende har lært meget om renæssancen, børnearbejde og modstandsbevægelsen gennem deres formidlingsprojekt. På samme vis kan man give eleverne til opgave at formidle for klassekammeraterne, hvor de producerer hjemmesider, prezi-præsentationer eller klassiske lærebøger.

Det væsentlige er, at man husker, at man skal vide noget for at kunne formidle et stof på kreativ vis. Man kan ikke skrive en bog til tredje klasse uden at have viden om sprog til målgruppen.

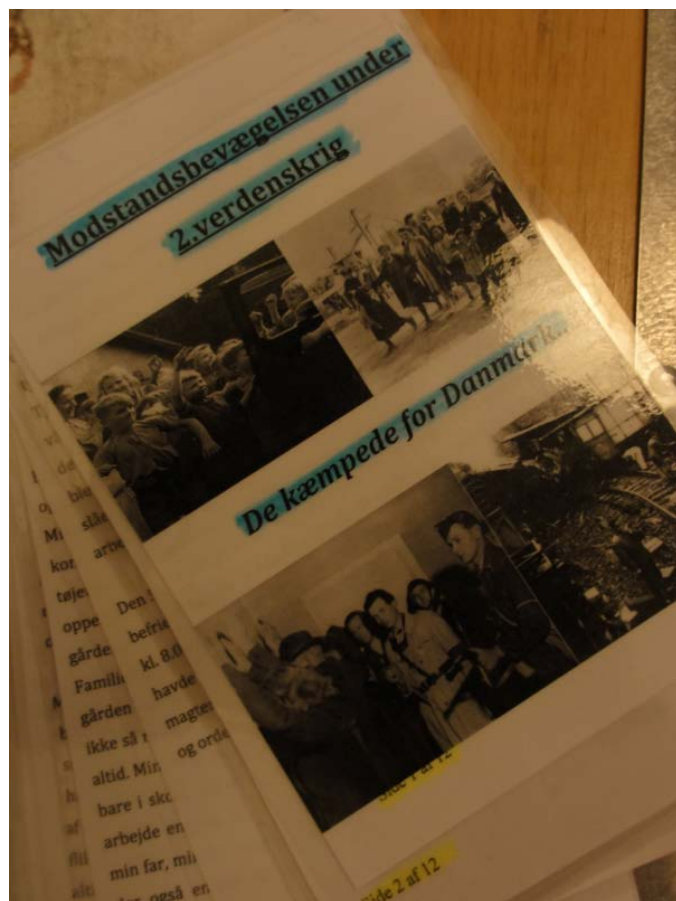
Man kan ikke vælge billeder til illustrationerne uden at vide noget om billedernes formsprog. Man kan ikke vælge fakta i den store vidensmængde uden at kende til elevernes begrebsverden.

Med den kommende skolereform vil der - forhåbentlig - blive tid og rum til at eleverne kan "komme ud i verden" i højere grad. De lokale og nationale museer er fantastiske til at gøre den teoretiske viden konkret. Det er altid bedre at se renæssancestuen på Aalborg Historiske Museum med dens gotiske bogstaver og mørke udskårne møbler før man læser mere om tiden, og skal man have forståelse for børnearbejdet sidst i 1800-tallet, så kan man prøve at "strippe" tobaksblade ved et arbejdsbord.

Tak til Aalborg Historiske Museum og museumsinspektøren Inger Kirstine Bladt.

Og tak til lærerstuderende på hold 21.1 - de har arbejdet og formidlet på fremragende faglig (og humoristisk) vis.

Hold 21.1 - det er Marie, Mie, Kirstine, Mia, Thomas, Agnethe, Caroline, Christinna, Cecilie, Anne, Mette, Kristine, Kristoffer, Maria, Heidi, Stine, Line, Line, Sandie, Janni, Line, Joachim, Pernille, Laura, Mathias, Anne og Celine.

Hjemmesider til inspiration:

annejorth7.wix.com/cwobelsfabrikboernearbejde

marielaauritzen2.wix.com/tredje-klasse#

heidihampenberghoeje.wix.com/tobaksfabrikken

joachimmarcherjensen.wix.com/sandie

kristineholmthomsen1.wix.com/cigarkassen

Litteratur: Lene Tangaard: Fornyelsens kunst i skolen, Akademisk forlag 2010

Lene Tangaard og Svend Brinkmann: Kreativitetsfremmende læringsmiljøer i skolen, Dafolo 2009

